

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt I. Quando Proprietatis peccatum in elargitione alicujus rei sine Prælati licentiâ committatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

CAPVT I.

Quando Proprietatis peccatum in largitione alicujus rei sine Prælati licentiâ committatur.

Certum est, inquit D. Augustinus, loquens de monachis, relatus in dict. Cap. Non dicatis, eos nihil habere, possidere, dare, vel accipere sine superioris licentiâ debere.

Ex quibus verbis perspicue constat, nullum Religiosum posse rem aliquam extraneis, sine Prælati facultate donare. Consonat S. Augustin. D. Benedictus Cap. 33. suæ Regulæ Præcipue, ait, hoc vitium radicibus amputandum est, ne quis præsumat aliquid dare sine iussione Abbatis. Et ante ipsum docuerat id D. Basilus in quæst. brev. q. 87. dare, inquit, non cuiusvis est, sed eius, qui dispositionem sibi commissam habet.

Ratione verò confirmatur; quia cum monachus nullius rei habeat dominium; omnia enim bona monachorum, jure ipso in Monasterium transeunt, donando ea extraneis aperte facit contra justitiam, cum rem alienam invito Domino distribuat, & committit præterea proprietatis peccatum, rem illam sine Superioris facultate dispensando.

Imo etiam Superioris permisso, hodie Religiosi nonnullas donationes facere à Clemente VIII. fuerunt prohibiti, quæ antea illis erant permittæ, ut habetur in *Constit. edita anno 1592.* quæ incipit, *Religiosa Congregationis*, & c. ubi præcipit ne Religiosi quicumque sint illi, sive viri, sive femina, cuiuslibet Congregationis, Societatis & instituti (non tamen militia) directe vel indirecte, palam vel occulte, tam communi, quam particulari, & proprio nomine, etiam sub quovis status, vel consuetudinis, seu verius corruptelæ, aut alio prætextu, vel quacunque causa, nisi in Generali Capitulo, aut alia Generali Congregatione, re mature discussa, unanimi consensu omnium, superiorumque permisso, causa probata fuerit, aliquam largitionem & missionem munerum facere valeant.

Et subiungit statim: Id autem ita absolute & generaliter verum intelligatur, ut neque omnino fas sit quicumque donare, tam ex fructibus, redditibus & proventibus, collectis vel contributionibus, aut oblationibus, sive elemosynis, sive subsidiis certis, vel incertis, ordinariis, seu extraordinariis mensæ seu mensæ communis, vel cuiusvis fabricæ & sacristiæ, quorum bona communiter, ut præfertur, administrantur, seu qua rationibus reddendus sunt obnoxia; quam ex pecuniis, etiam qua à singulis quovis modo acquisita, in commune conferenda omnino sunt: nec per viam voluntaria contributionis in commune congerantur, nec si forsitan privatim & nominatim cuiuslibet Religioso à suis Superioribus, vel à propriis affinibus, propinquis, familiaribus, amicis, aut benevolis, vel à piis Christi-fidelibus, etiam elemosyna, aut charitatis & illius propria persona intuitu attributa, seu quomodolibet per quemlibet Religiosum suo Monasterio, domui aut loco acquisita, ut ad libitum de eis disponat, per superiores concessæ fuerint, præterquam leviora esulentia, aut poculenta, seu ad devotionem, vel Religionem pertinentia munuscula communi tantum, nunquam vero particulari nomine (ubi superiori de consensu Conventus videbitur) tradenda.

Sed & ejusmodi missionem munerum ipsi Religiosi Thom. à Jesu Oper. Tom. I.

atriuslibet sexus non solum per se, verum etiam per alios, tam directe quam indirecte prohibitas, declaramus: nec aliquis excusare se possit, etiam si munerum miserit cuius personæ laicæ, vel Ecclesiasticæ cuiuscunque status, gradus, dignitatis, ordinis, vel conditionis & quavis non solum mundanæ & ducali, Regiæ & imperiali; verum etiam Ecclesiasticæ & Pontificali, aut alia majori etiam S. R. E. Cardinalatus dignitate fulgenti, etiam proprio loci Ordinario, etiam ex causa & occasione benedictionis, vel susceptionis habitus Regularis, tonsuræ aut professionis Monachialium, tam sibi sabditarum, quam non sabditarum, aut ipsi etiam proprio Ordinis Protectori, Vice-Protectori, Generali vel Provinciali, aut cuiuslibet alteri Superiori, aut etiam cuiuslibet simplici & particulari Religioso; ita ut inter ipsos quoque Religiosos (ne prava ambitione impulsus pro consequendis in sua Religione gradibus & dignitatibus alter alterius benevolentiam aut gratiam aucupetur) quocunque largitio aut donatio munerum (nisi rerum minimarum de licentiâ expressa, & inscriptis Superiorum) sit penitus interdicta.

Insuper prohibemus, ne inquam eisdem Regularibus liceat ullas pecunias quocunque modo erogare, in alicujus etiam Benefactoris, aut Protectoris, vel Ordinaris honorem, etiam occasione transitus vel primæ ingressus, aut ad beneficiorum acceptorum memoriam, gratique animi restitutionem seu pro prædictis personis quavis auctoritate, vel dignitate fungentibus honorifice lautè & opipare excipiendus, seu pro quibusvis convivis eisdem, aut cuius alteri quocunque occasione vel causa exhibendus, vel pro commensationibus, aut comotationibus quibusvis personis, tam ejusdem Ordinis, Congregationis, Monasterij, Domus, aut loci, quam extraneis largiendus, aut pro exhibendis spectaculis, etiam piis intra Ecclesiæ, Monasteria, & domos sacras, seu pias, vel extra eas, in quibusvis publicis aut privatis, sacris, aut profanis locis, etiam ubi Sanctorum & Sanctarum vita, aut res pia gesta, etiam in memoriam Passionis Dominice populis spectanda proponuntur, aut alias in prædictis, sive in quibusvis rebus supervacantis ad pompam & ostentationem, aut ad oblationem vel paucorum lucrum & privata commoda quomodolibet pertinentibus; Nisi respiciat pro divino cultu & veris Christi pauperum indigentis, servato in hoc charit. ordine, & habitâ necessitatis ratione, de consilio & consensu Superior. sublevaris, aut alias in rebus licitis, & per Capitulum Generale, aut Provinc. non prohibitis, vel taxam ibi forsitan præscriptam non excedentibus sumptus hujusmodi fiant.

Declarantes tamen per hac laudabilem, & Apostolicâ doctrinâ, sacrisque Canonibus commendatam hospitalitatem, præsertim erga pauperes & peregrinos nequaquam immemni aut prohiberi.

Quinimò si qui redditus ad id vel ex fundatione, vel ex institutis, statutis, aut consuetudinibus aliquorum Monasteriorum, Ordinum, aut Regularium hujusmodi locorum, aut ex Testatorum, vel donantium voluntatibus sive alias applicati, aut donati sunt, eos omnino, ut decet, integrè in usus pios hospitalitatis hujusmodi erogandos esse, & præsertim in Monasteriis, seu locis desertis, & ab laicorum adibus longius remotis: ubi tamen pauperum & verè egenorum ratio imprimis habeatur.

Si quos verò ditionis occasione transitus, sive alias ex devotionis, aut necessitatis causâ edivertere contigerit, eos sanè decere, reflectorio communi cum Religiosis, mensæque & ferulis communibus nequaquam à cæteris distinctis, contentos esse. Verum om-

nirò ipsi Regulares hospitibus potentioribus excipien-
du ita se gerant, ut in eis frugalitas & paupertas Re-
ligiosa prorsus eluceat.

Pari etiam ratione districtè etiam prohibemus, ne
quisquam ex prædictis laicus, alias quam, ut superius
dictum est, vel clericus Sacularis vel Regularis quo-
cunque honore, præminentia, nobilitate, aut ex-
cellentia, etiam S. R. E. Cardinalatus dignitate præ-
ditus, etiam Protector, Vice-Protector, loci Ordina-
rius, Prelatus Generalis, Provincialis, aut Monasterij,
domus, vel loci cuiuslibet Superior, eorumve affines,
propinqui, familiares aut Ministris cuiuslibet sexus,
quicumque contra hanc supra expressam prohibiti-
onem recipiant.

Quod si vel ab aliquo particulari Religioso, vel à
Superiore quopiam Generali, Provinciali, aut alio
quocunque officio surgente, aut à Conventu, Capitulo
vel Congregatione, sive ab universo Ordine & Reli-
gione quippiam receperint, id quod acceperint, suum
non faciant; verum ipso facto absque alia monitione
Iudicis decreto, sententia, aut declaratione ad illius
restitutionem in utroque foro teneantur; aded ut re-
stitutio ipsa realiter non facta, neque etiam in foro
consentientia absolvi possint. Hanc autem restitutionem
fieri volumus non privatim à Religioso, qui donavit,
sed à Monasterio, domui vel alteri loco, de cuius bonis
facta est largitio, vel si non de eius bonis donatum est,
in quo idem Religiosus donans professionem emisit.
Vel si nomine totius Capituli, Conventus, aut Congre-
gationis vel universi Ordinis seu Religionis donatio fa-
cta extiterit, pariter communi mensa aut massa, cu-
jus nomine donatum fuerit, accepta munera resti-
tuantur: ita ut nec qui donavit, nec Capitulum,
Congregatio, Ordo aut Religio, cui restitutio facien-
da est, illam remittere & iterum condonare, aut re-
cipientem ab obligatione restituendi eximere, vel ut in
pauperes eroget, concedere quoquo modo possit.

Quod si quis ex prædictis Regularibus utriusli-
bet sexus, cuiusvis gradus, Ordinis, dignitatis, ac
ubilibet locorum existentibus conjunctim cum ceteris,
seu divisim, nostrarum huiusmodi prohibitionum sta-
tutorum, ordinationum, iurisdictionum, decretorum, man-
datorum, transgressor fuerit, statuimus ut omnibus
& singulis per eum obtentis dignitatibus, gradibus,
muneribus, & officiis eo ipso privatus, atque ad illa
& alia similia, vel desimilia in futurum obtinenda,
inhabilis perpetuo, & incapax, ac perpetua infamia
& ignominia notatus existat: & præterea privatio-
nem vocis activæ & passivæ absque ullo Superioris de-
creto, aut ministerio, ipso facto incurras, nec non ul-
tra huiusmodi penas, etiam tanquam contra furti, &
simonia criminum reum tam per viam denunciatio-
nis, accusationis aut querelæ, quam etiam ex officio
procedi & inquiri, condignisque suppliciis affici de-
beat, penis aliis à jure statutis, ac per alias Constitu-
tiones Apostolicas, aut propria cuiusvis Ordinis, Con-
gregationis, Monast. domus, aut loci statuta vel con-
suetudines contra personas aliquid præmissorum
committentes forsan decretis & institutis nihilominus
in suo robore permanjuris. Hactenus Pontif. Con-
stitutio.

Hac Clementis Papæ Constitutione, ubi fue-
rit recepta, multos necesse est abusus nonnun-
quam in Monasteriis invalentes tolli; imò &
multa, quæ antea, vel jure communi, vel con-
suetudine ipsa, quæ magna ex parte sanctissi-
mum Paupertatis Votum enervare solebant, me-
ritò sunt abolita; illud tamen advertendum exi-
stimavi hanc Clementis Constitutionem, ut potè
à jure communi exorbitantem strictè fore in-

terpretandam. Sed quia nos hujus Voti naturam
& obligationem indagamus, præmissa hujus
Constitutionis interpretatione ad aliorum du-
biorum examinationem gradum faciemus.

CAPVT II.

Quibus Religiosis, & in quibus casu-
bus permittitur sit donationes
aliquas facere.

Illud imprimis scire oportebit, cum dicimus
Religiosum absque Superioris licentia ex-
pressa vel præsumpta nihil posse donare, esse ac-
cipiendum de Monachis simplicibus, qui in per-
fecta Communitate sub Prælatorum obedientia
morantur; nam de aliis, quales sunt Beneficariis,
Pensionariis, extra Monasterium ex licentia Sum-
mi Pontificis commorantes, & ejecti à Religi-
one, aliud jus erit statuendum.

Et cum multi multa soleant disputare circa
varia hæc Religiosorum genera, nos breviter
rem omnem 3. aut 4. punctis comprehendemus.

Primò, apud omnes constat huiusmodi Reli-
giosos cuiuscunque status, aut conditionis sint,
non posse donare ad ea, quæ illicita sunt, ut si
quid donent concubinæ, aut in inhonestos alios
usus dispensent, quia cum nihil possit Religiosus
dispensare, nisi ex facultate, vel suorum Superio-
rum, vel summi Pontificis, nunquam potest præ-
sumi, eam extendi ad piophanas & illicitas do-
nationes: Quod si id facere tentaverit, factam
non tenebit; quare accipiens tenetur id restituere
vel Monasterio, vel Ecclesiæ, cujus fuerit ea
bona, ac proinde illa alienatio nulla est ex ipso ju-
re. Ita Molina Tomo 2. de Jus. & jure, disp. 276.
Imò nec debere nec posse Prælatum præbere hu-
iusmodi facultatem Monachis, cum potestas
ipsum non in destructionem ei fuerit concessa,
plenius infra docebimus.

Idem quoque confendum erit de Religioso à
Religione expulso, quamvis Molina, ut supra, non
multum sibi constans in hac parte contrarium
fateatur, nam si Religiosis beneficia Ecclesiastica
obtinentibus, aut iustis de causis extra Monast-
rium commorantibus, non conceditur à Superio-
ribus similis donandi licentia, imò neque po-
testatem habent, ipso Molina testante, eam con-
cedendi, non video à quo possit Religioso ex-
pulso præfata licentia etiam ad illicita concedi,
cum verè sint Religiosi; neque rationi confen-
aneum videtur melioris debere esse conditionis,
ut ampliorem habeant aliis potestatem? Secundo
certum est, ut in sequentibus plenius disceremus,
permittitur esse Religiosis in elemosynas, aut in
alia opera pia monasterij bona largiri. Restat
igitur ut inquiramus de donationibus liberis,
honestis tamen, secundum varia Religiosorum
genera, tam exemptis, quam non exemptis; oportet
enim ut speciatim de omnibus differamus.

D V B I V M I.

De Religiosis exemptis.

AN Religiosi qui liberam solent bonorum
habere administrationem, possint donationes
in usus honestos facere, atque donando ex-
fructi-